

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

ЗАТВЕРДЖЕНО

На засіданні кафедри

Гуманітарних і правових дисциплін

Протокол № 12 від «25» березня 2017

Зав. кафедри

_____ І.В.Шульженко

РОБОЧА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ

«Філософія»

Кількість кредитів ECTS 4

Розробник:

Ст. викладач К.В. Ніколенко

1. Опис дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни
Обов'язкова / вибіркова дисципліна	Обов'язкова
Семестр	I
Кількість кредитів	4
Загальна кількість годин	120
Кількість модулів	2
Лекції, годин	22
Практичні/ семінарські, годин	18
Лабораторні, годин	-
Самостійна робота, годин	80
Тижневих годин для денної форми навчання:	6,6
аудиторних	2,2
самостійної роботи студента	4,4
Вид контролю	Екзамен

2. Мета та завдання дисципліни

Мета - увести студентів у сферу формування, функціонування і розвитку духовного виробництва, що продукує знання з основних проблем буття, мислення і пізнання; допомогти студентам самовизначитися в особистих світоглядних позиціях, сформувати соціально-філософську свідомість.

Завдання - прищеплювання студентам глибоких знань про основні принципи, категорії і закономірності розвитку філософського знання, про досягнутий рівень їхнього сучасного стану, підвести студентів до розуміння того, що філософія, будучи саморефлексією в усвідомленні людиною змісту й цілей життя та долі людської цивілізації, є важливим етико-гуманістичним фактором у розумінні людини, як вищої цінності.

3. Структура дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	усього	У тому числі			
		л	п/с	лаб	срс
1	2	3	4	5	6
Модуль					
Змістовий модуль: Загально-філософське розуміння світу.					
Тема 1. Філософія, коло її проблем.	9	2	2		5
Тема 2. Історичні типи філософії.	8	1	2		5
Тема 3. Філософська думка в Україні.	7	1	1		5
Тема 4. Основні філософські концепції сучасності.	8	2	1		5
Тема 5. Філософське розуміння світу: буття та матерія.	8	2	1		5
Тема 6. Філософське розуміння свідомості.	10	2	1		7
Тема 7. Суспільна свідомість та її структура. Модульна контрольна робота №1.	12	2	2		8
Разом за I модуль	62	12	10		40
Змістовий модуль: Прикладна філософія.					
Тема 1. Філософія пізнання.	7	1	1		5
Тема 2. Філософія наукового пізнання.	7	1	1		5
Тема 3. Діалектика, її альтернативи, основні закони та категорії.	7	1	1		5
Тема 4. Природа як предмет філософського аналізу.	7	1	1		5
Тема 5. Суспільство як система, що розвивається.	7	1	1		5
Тема 6. Суспільство та особистість.	7	1	1		5
Тема 7. Філософія культури.	8	2	1		5
Тема 8. Соціальне прогнозування. Глобальні проблеми сучасності. Модульна контрольна робота №2.	8	2	1		5
Разом за II модуль.	58	10	8		40
Усього годин	120	22	18		80

4. Теми семінарських/практичних/лабораторних занять

№ з/п	Вид та тема заняття	Години
1.	Семінарське заняття запитань і відповідей. Філософія коло її проблем.	2
2.	Семінар-розгорнута бесіда. Історичні типи філософії.	2
3.	Семінар-дискусія. Філософська думка в Україні. Основні філософські концепції сучасності.	2
4.	Семінар-обговорення. Філософське розуміння світу: буття і матерія, свідомість.	2
5.	Семінар-обговорення. Суспільна свідомість та її структура.	2
6.	Семінар-розмірковування. Філософія пізнання, наукове пізнання.	2

7.	Семинар-розгорута бесіда. Діалектика та природа як предмет філософського аналізу.	2
8.	Семинарське заняття запитань і відповідей. Суспільство як система, особистість та суспільство.	2
9.	Семинарське заняття запитань і відповідей. Філософія культури, соціального прогнозування, глобальних проблем сучасності.	2

5. Індивідуальні завдання

1. Написання есе.
2. Підготовка та захист доповідей, презентацій.
3. Підготовка та захист синопсисів.

6. Обсяги, зміст та засоби діагностики самостійної роботи

Вид та тема занять	Кількість годин самостійної роботи	Зміст самостійної роботи	Засоби діагностики
Модуль I.			
Змістовий модуль №1 : Загально-філософське розуміння світу.			
1. Семінар запитань і відповідей. Філософія, коло її проблем.	5	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань поняття, об'єкту, предмету, законів, методів, сутність феномену філософії, світогляду. Основних методів, функцій філософії. Напрямки філософського знання. Джерела [1, 2, 4, 6, 11, 17, 18, 22]. 2. Підготовка до опитування та тестування.	Фронтальне та індивідуальне опитування; тестування.
2. Семінар - розгорнута бесіда. Історичні типи філософії.	5	1. Опрацювання конспекту лекцій: періодизація філософії. Антична, Середньовічна філософії. Основні напрямки, тенденції та особливості філософії епохи Відродження. Напрямки та персоналії філософії Нового Часу. Німецька Класична Філософія. Джерела [1, 3, 6, 7, 8, 9, 11, 18, 19, 21]. 2. Написання есе.	Опитування (заслуховування есе)
3. Семінар - дискусія. Філософська думка в Україні. Основні філософські концепції сучасності.	10	1. Опрацювання теоретичного матеріалу: виникнення української філософської думки, особливості існування в добу Київської Русі, перші філософи України, основні концепції, напрямки. Західні концепції: позитивізм, марксизм, феноменологія, герменевтика, антропологічні школи філософії. Джерела [1, 2, 3, 4, 6, 11, 17, 18, 19, 22]. 2. Підготовка до самотестування. 3. Підготовка до вирішення задач.	Тестування. Фронтальне та індивідуальне опитування. Розв'язання практичних завдань.
4. Семінар обговорення. Філософське розуміння світу: буття, матерія, свідомість.	12	1. Опрацювання теоретичного матеріалу: 1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: проблема субстанції в історії філософії; матеріальне буття та його форми: субстанційний та реляційний підходи; основні категорії онтології: сутність-явище, простір-час, причина-наслідок; основні сфери буття світу. Підготовка до розмірковування над питаннями: зміст філософського розуміння буття на різних етапах розвитку філософії; культурно-історичний час і простір; сутність ідеалістичної концепції буття; матеріалістична концепція буття; особливості некласичної концепції буття. Поняття буття у філософії, філософське розуміння матерії, атрибути матерії, матеріальна єдність світу. Поняття та історія виникнення свідомості, підходи до вивчення свідомості. Компоненти свідомості. Джерела [1, 2, 3, 6, 11, 15, 16, 17, 18, 22]. 2. Підготовка до самотестування.	Тестування, Фронтальне та індивідуальне опитування.
5. Семінар-обговорення. Суспільна свідомість та її структура.	8	1. Опрацювання теоретичного матеріалу: поняття та різновиди суспільної свідомості, суспільна психологія та суспільна ідеологія. Право, політика, мораль, релігія як елементи суспільної свідомості. Джерела [1, 2, 3, 4, 6, 11, 17, 18, 19, 22]. 2. Підготовка до самотестування. 3. Підготовка до вирішення задач.	Тестування, фронтальне опитування.
Разом I модуль.	40		

Вид та тема занять	Кількість годин самостійної роботи	Зміст самостійної роботи	Засоби діагностики
Змістовий модуль №2. Прикладна філософія.			
6. Семінар-розмірковування. Філософія пізнання, наукове пізнання.	10	1. Опрацювання теоретичного матеріалу: поняття пізнання у філософії, різновиди пізнання - раціональне та чуттєве пізнання. Істина як кінцева мета пізнання. Критерії істини. Перевірка знання практикою, практика як критерій істини. Особливості наукового пізнання, логічні методи, спеціальні, загально-наукові. Аналіз, синтез, обґрунтування, аналогія, тощо. Джерела [1, 2, 3, 4, 6, 11, 17, 18, 19,22]. 2. Підготовка до самотестування. 3. Підготовка до вирішення задач.	Тестування. Фронтальне та індивідуальне опитування. Розв'язання практичних завдань.
7. Семінар-розмірковування. Діалектика та природа як предмет філософського аналізу.	10	1. Опрацювання теоретичного матеріалу: визначення діалектики, метафізика, релятивізм, софістика, еkleктика як альтернативи діалектики. Закон заперечення заперечення, закон переходу кількісних змін в якісні, єдності та боротьби протилежностей. Одиначне та загальне, та інші категорії діалектики, поняття природи у філософії, основні концепції природи. Джерела [1, 2, 3, 6, 11, 15, 16, 17, 18, 21].	Фронтальне та індивідуальне опитування
8. Семінар запитань і відповідей. Суспільство як система, особистість та суспільство.	10	1. Опрацювання теоретичного матеріалу: теорії виникнення суспільства, історичні типи існування суспільства, філософські концепції суспільства. Типи особистості. Взаємодія суспільства та особистості. Волонтаризм, фаталізм як філософські концепції. Джерела [1, 2, 3, 6, 11, 15, 16, 17, 18, 21, 22]. 2. Підготовка до самотестування.	Тестування.
9. Семінар запитань і відповідей. Філософія культури, соціального прогнозування, глобальних проблем сучасності.	10	1. Опрацювання теоретичного матеріалу: поняття культури, визначення, історичне трактування, культурний лаг, культурна дифузія, культурна трансмісія, функції культури, соціальне прогнозування: види, форми, типи, різновиди прогнозів, специфіка соціальних прогнозів; поняття глобальних проблем сучасності, їх специфіка та класифікація; способи вирішення глобальних проблем сучасності. Джерела [1, 2, 3, 6, 11, 15, 16, 17, 18, 21,22]. 2. Захист синопсисів.	Фронтальне та індивідуальне опитування. Захист проєктів (синопсисів)
Разом за II семестр:	40		
Разом	80		

7. Результати навчання

1.	Усвідомлювати необхідність навчання впродовж усього життя, дотримуватися принципів безперервного розвитку та постійного самовдосконалення; прагнути професійного зростання, проявляти толерантність та готовність до інноваційних змін.
2.	Мислити креативно та критично, мати навички тайм-менеджменту, критично оцінювати наслідки продукованих ідей.
3.	Планувати, організовувати, мотивувати, оцінювати та підвищувати результативність колективної праці, здійснювати дослідження в групі під керівництвом лідера, з урахуванням вимог та особливостей сьогодення в умовах обмеженості часу.

8. Форми навчання

Лекції, семінарські заняття, самостійна робота (підготовка до практичних занять, самостійно опрацювання додаткових питань за наведеним переліком літератури, розроблення індивідуальних завдань).

9. Методи оцінювання

Письмові тестові завдання, індивідуальне завдання.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Відповідно до системи оцінювання знань студентів ДонНУЕТ, рівень сформованості компетентностей студента оцінюються у випадку проведення екзамену: на протязі семестру (50 балів) та при проведенні підсумкового контролю - екзамену (50 балів).

Оцінювання протягом семестру

№ теми практичного заняття	Вид роботи/бали					
	Тестові завдання	Задачі, завдання, кейси тощо	Обговорення теоретичних питань теми	Індивідуальне завдання	ПМК	Сума балів
Модуль №1.						
Змістовий модуль №1: Загально-філософське розуміння світу.						
Тема 1.	1		1		2	4
Тема 2.				5	2	7
Тема 3.	1	2	1		2	6
Тема 4.	1		1		2	4
Тема 5.	1		1		2	4
Разом за I модуль.	4	2	4	5	10	25
Змістовий модуль №2. Прикладна філософія.						
Тема 6.	2	5			2	9
Тема 7.			3		2	5
Тема 8.	3				2	5
Тема 9.			2	2	2	6
Разом за II модуль	5	5	5	2	8	25

Оцінювання студентів при проведенні екзамену з використанням комп'ютерної програми «TestXPro»

Оцінка на підсумковому контролі складається з одного елементу:
0-50 балів - теоретична частина (тестування)

Теоретична частина екзамену включає тестові завдання (50 тестових завдань).

Оцінювання тестових завдань (50 тестових завдань по 1 балу) проводиться на основі інформації, яку надає комп'ютер за результатами тестування (кількість правильних відповідей). Правильна відповідь на одне тестове завдання оцінюється в один бал.

Шкала оцінювання практичної частини

Сума балів	Критерії оцінювання
------------	---------------------

Оцінювання студентів при проведенні екзамену без використання комп'ютерної програми «TestXPro»

Оцінка на підсумковому контролі складається з одного елементу:
0-50 балів - теоретична частина (тестування).

Теоретична частина екзамену включає тестові завдання (25 тестових завдань). Оцінювання тестових завдань (25 тестових завдань по 2 бали) проводиться на основі підрахунку кількості правильних відповідей на тестові питання. Правильна відповідь на одне тестове завдання оцінюється в два бали.

Шкала оцінювання практичної частини

Сума балів	Критерії оцінювання
------------	---------------------

Загальне оцінювання результатів вивчення дисципліни

Для виставлення підсумкової оцінки визначається сума балів, отриманих за результатами екзамену та за результатами складання змістових модулів. Оцінювання здійснюється за допомогою шкали оцінювання загальних результатів вивчення дисципліни (модулю).

Оцінка

100-бальна шкала	Шкала ECTS	Національна шкала
90-100	A	5, «відмінно»
80-89	B	4, «добре»
75-79	C	
70-74	D	3, «задовільно»
60-69	E	
59-30	FX	2, «незадовільно»
0-29	F	

11. Методичне забезпечення

1. Електронний конспект лекцій.
2. Методичні вказівки з вивчення дисципліни.
3. Комплекти індивідуальних завдань.
4. Навчальна та наукова література, нормативні документи.

12. Рекомендована література

Основна

1. Бичко А. К., Бичко І.В., Табачковський В.Г. Історія філософії. / А.К. Бичко, І.В. Бичко, В.Г. Табачковський – К.: Кондор, 2010.- 593 с.
2. Нікітін Л.М., Андрієнко О.В. Вступ до філософії. / Л.М. Нікітін, О.В. Андрієнко – Донецьк, Каштан, 2013. – 154 с.
3. Лавлінський Р.О., Ніколенко К.В. Основи філософії. Навчальний посібник: для студентів нефілософських спеціальностей / Р.О. Лавлінський, К.В. Ніколенко; Донецький нац. ун-т. економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського. – Кривий Ріг: ДонНУЕТ, 2016. – 153 с.
4. Ніколенко К.В. Філософія. Плани семінарських занять та методичні вказівки для студентів усіх форм навчання / К.В.Ніколенко, Р.О. Лавлінській. – КривийРіг, вид-во ДонНУЕТ (електронний варіант), 2015 – 37 с.

Допоміжна

5. Історія філософії. За ред. Менжуліна В.І. / В.І. Менжулін – К.: ПУЛЬСАРИ, 2004. – 470 с.
6. Современный философский словарь. / Под общ. ред. В.Е. Кемерова и Т.Х. Керимова – М.: Наука, 2004.- 592 с.
7. Радіонова Л.О. Філософія. / Л.О. Радіонова - Харків: ХНАМГ, 2006. – 142 с.
8. Родзинский Д.Л. Философия в вопросах и ответах. / Д.Л. Родзинский – М.: МПСИ, 2009.- 448 с.
9. Семенов В.С. Уроки XX века и путь XXI (социально-философский прогноз). В.С. Семенов – М.: 2000. – 158 с.

10. Хантингтон С. Столкновение цивилизаций./ С. Хантингтон. – М.: Наука, 2003.- 159 с.
11. Горський В.С. Історія української філософії. / В.С. Горський – К.: Знання, 1996. – 282 с.
12. Данильян О.Г., Тараненко В.М. Філософія. / О.Г. Данильян, В.М. Тараненко – М.: Наука, Литкон, 2009. – 398 с.
13. Зарудний Э.О. Філософія. / Э.О. Зарудний – К.: Кругозір, 2007. – 305 с.
14. Ильин В., Машенцев Л. Філософія в схемах и комментариях.- С.-П., Альфарет 2005. – 237 с.
15. Кислюк К.В. Філософія (модульний курс). / К.В. Кислюк – Харьков, Прапан, 2009. – 308 с.
16. Кремень В.Г., Ільїн В.В. Філософія./ В.Г. Кремень, В.В. Ільїн – К.: Априорі, 2005. – 492 с.
17. Філософський енциклопедичний словник. / НАН України, Ін-т філософії ім. Г. С. Сковороди; редкол.: В. І. Шинкарук (голова). - К.: Абрис, 2002. - 742 с.

Інформаційні ресурси

18. Philosophy // From Wikipedia, the free encyclopedia [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://en.wikipedia.org/wiki/Philosophy>. – Заголовок з екрану.
19. Logic // From Wikipedia, the free encyclopedia [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://en.wikipedia.org/wiki/Logic>. – Заголовок з екрану.
20. Электронная полнотекстовая «Библиотека Ихтика» [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://ihtik.lib.ru>. – Заголовок с экрана.
21. Электронная полнотекстовая «Библиотека Гумер» [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://www.gumer.info/bogoslov_Buks/Philos/index_philos.php?mode=author. – Заголовок с экрана.
22. Журнал «Философские науки» [Электронный ресурс]. – Режим доступа:<http://www.academyth.info>. – Заголовок с экрана.